

nr 7677

UJA
GEDC
DIPÒ
E. S. i. a. l.

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI **A V U I**

DISSABTE
26 DE JURIOL
DE 2003
N. 72

Presenten ath nau director que dirigirà eth Serviç Aranés dera Salut **Fernández siguec nomentat en cargue peth Plen deth Conselh Generau d'Aran**

En Conselh Generau s'amassèren Carlos Barrera, Francesc Fernández, Joan Comas e Felip Benavent enter d'auti

Victòria Garcia
Vielha (CASTIÉRO)

Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, presentèc dimars passat en Conselh Generau ath nau director deth Serviç Aranés dera Salut, Francesc Fernández, nomentat en cargue eth passat 14 de junhsèga peth Plen deth Conselh Generau. Cau soslinhar que Joan Coma, exdirector deth SAS, demanèc de volentat pròpria deishar aguest cargue per motius estrictament familhars. Comas volec arregràir

a toti era confidança depausada en eth e remerquèc qu'era escomesa deth Conselh Generau ei arténher e assolidar ua sanitat ena Val d'Aran. Pera sua part, eth nau director manifestèc que damb era sua

experiència e rapòrt damb era montanha vòu arténher qu'era sanitat siguec restacada ath ciutadan e qu'age'ua contunhitat assistenciau. Fernández hiegec que tirarà entà dauant damb nau projectes

atau coma damb es ahèrs dejà començadi. Francesc Fernández Enrich a 44 ans e ei licenciat en Medecina e Cirurgia pera Universitat de Barcelona. Atau madeish, tanben ei especialista en

Medecina Preventiva e Salut Publica, diplomàt en Gestion Espitalària per ESADE e a un màster en Economia dera Salut e Gestion de Servicis Sanitaris. Eth director deth SAS ei funcionari per concurs-oposicion des der an 1990 deth

Joan Comas dèishe era plaça deth SAS per motius estrictament familhars

còs de Titulats Superiors de Salut Publica dera Generalitat. Per un aute costat, en an 1987 participèc activament ena elaboracion der estudi e avaloracion deth Programa Sanitari dera Val d'Aran coma tecnic dera Direccion d'Ordenacion e Planificacion Sanitària deth Departament de Sanitat des d'a on a contunhat en tot collaborar damb eth plan sanitari ALPIR, prumèr coma tecnic e posteriorament coma cap de Seccion de Planificacion de Programes.

Aguesta setmana en

AUÉ

Era corsa Aran per sa lengua qu'organize Lengua Viua arribè ara sua Xau. edicion

Aran acuelh eth lèr Congrès deth Conselh dera Representacion dera Joenessa d'Òc

Aran per sa Lengua celèbre era Xau. edicion d'aguesta populara Corsa

Es grops de musica occitana Nadau e Diubibanb seràn es encargats de clausurar aguesta hèsta

Redaccion
VAL D'ARAN

Eth Collectiu Lengua Viua arribe deman ara celebracion dera Xau. edicion dera tradicionau Corsa Aran per sa Lengua. Enguan eth desvolopament deth programa dera corsa aurà quauqua nauetat, coma era gessuda des de Montgarri a pè, en tot commemorar es 30

coma tostemp ena plaça dera glèisa de Vielha entàs 20,15 ores a on se haràn es parlaments per part deth Collectiu e s'autrejarà eth prèmi Lengua Viua. Cau dider qu'aguest prèmi siguec creat entà arreconéisher eth trabalh hèt pes institucions, organismes, collectius o persones entara defensa e potenciacion

der emplec der aranés. Era fin d'aguesta hèsta anarà a cargue deth grop de musica occitana NADAU, lèu tostemp amenizador d'aguesta Corsa, que presentarà eth sòn darrèr CD damb nauis tèmes musicaus. Remercar que tanben i actuarà un aute grop de musica occitana aperat DIUBIBAND.

Per 1èr còp se gesserà a pè de Montgarri e en tot córrer de Mauleon

ans deth Collectiu "Amics de Montgarri", e era gessuda en tot córrer des de Mauleon-Barouse, municipi plaçat en er aute costat dera termièra. Atau madeish, coma cada an se mantien es gessudes des de Montgarri en tot córrer e es de Les e Pòrt de Vielha en tot caminar. Toti aqueri participaires que volguen passar eth Pòrt de Vielha an de saber qu'un autobús gesserà entàs 13,30 ores entara boca sud deth tunèl de Vielha. Era arribada des participaires ei prevista

Un gran nombre de vesins dera Val d'Aran participèren est'an passat ena Corsa

Agenda

ACTIVITATS

Bossòst

■ Aué a compdar des 20 ores, en Bossòst, dances tradicionaus araneses a cargue des Fradins de Vielha.

Les e Arties

■ Deman pera tarde "Tardes de Gresca". En Les a compdar des 17 ores e, en Arties a compdar des 19 ores.

CONVOCATÒRIES

Vielha

■ IVau Edicion deth Concors de Fotografia Val d'Aran/Foto Sistema, tèrme dubèrt enquiath pròplèu 31 de junhsèga.

■ Era OFEA aufrís corsis d'aranés a compdar deth pròplèu 4 d'agost.

HÈIRES

Arties

■ Aguesta serada en Arties, Mercat Nocturn.

CINE

Vielha

■ Aguesta setmana en cinèma de Vielha se projècten es pellicules "Shin Chan a la recerca de les boles perdudes" e "El Monje". Entà mès informacion consultatz es pannèus informatius.

Servicis

CONSELH GENERALU	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72
GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIÈRS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITALU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12
NOTARIA	973 64 01 11
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

Bracs

Eth plan de Beret poirie acuelher ua fin d'estapa deth Tour deth pròplèu an

■ Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, anoncièc qu'a determinat presentar ua prepausa dauant dera organizacion deth Tour de França entà qu'ena pròplèu edicion d'aguesta corsa ua des estapes finalize en Plan de Beret. Cau dider qu'era intencion de Barrera, en tot profiter qu'eth pròplèu an se celèbre eth Fòrum des Cultures en Barcelona, ei convertir era arribada deth Tour en Plan de Beret en un acte mès d'aguest eveniment. Ath delà, eth Sindic sage qu'eth Fòrum empare e subvencione aguesta iniciatiua coma reivindicacion e potencializacion dera cultura e lengua aranesa en èster era Val d'Aran restacada a Occitània. Per un aute costat, pendent era setmana passada eth govèrn aranés hec arribar aguesta prepausa ara organizacion deth Fòrum entà que determine s'ei convenabla aguesta iniciatiua entath madeish.

Eth Naut Aran informe sus eth cadastre de rustica

■ Er Ajuntament deth Naut Aran a metut en coneishement des vesins qu'es trabalhs realizats sus era actualizacion deth cadastre de rustica de toti es pòbles que compausen aguest tèrme municipau seràn sosmetudi a informacion publica enquiath pròplèu 7 d'agost. Atau madeish, toti es proprietaris e interessadi pòiran consultar es plans e fiches cadastraus que se sosmeten a informacion en salon d'actes der Ajuntament de deluns a diuendres de 8 a 14 ores. Ath delà, es dies 23, 24, 30, 31 de junhsèga e 6 d'agost, pes maitins de 9 a 14 ores e pes tardes de 16 a 19 ores, ua persona deth Servici deth Cadastre informarà e resolverà es petits errors sorgits.

CASTIÈRO

**Editèn
huelhetons
explicatius
des traspassi**

Redaccion
VIELHA

Eth Conselh Generau editarà, a compdar de seteme, ua sòrta de huelhetons entà explicar as ciutadans aranesi quines an estat es competències traspasades pendent es darrèrs ans. Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, anoncièc qu' "aguesti huelhetons seguiràn era linha deth modèl Dètz ans deth Conselh Generau". Barrera higeç

**Seguiràn era
linha deth
modèl "Dètz
ans deth
Conselh"**

qu' "eth nombre de huelhes depenerà dera competència aquerida". En aguesti huelhetons i figurarà informacion concrèta segontes eth traspàs coma eth pressupòst, es mieis personaus, es responsabilitats e eth transpòrt, enter d' auti. Aguesta iniciatiua a sorgit, segontes Barrera, coma rèsponsa ara campanha electorau ena quau "era oposicion hec demagògia e faussèc informacion". Eth Sindic tanben volec remarcar qu' ara ora d' alistar es cargues de fidança "non s' age de consensuar damb es auti partits politics per' mor qu' en ua estructura d' un govèrn ei normau que pogues confidar enes persones qu' an d' èster enes debats e accions de govèrn".

QUATE LÒCS

Pònt de Rei, termièra enter er estat francés e er espanhòu, siguec eth lòc escuelhut entà celebrar er acte inaugurau

**Se cree en Aran eth Conselh dera
Representacion dera Joenessa d'Òc
Pònt de Rei acuelhec er acte inaugurau d'aguest Ièr Congrès
emmarcat laguens dera IVau. Trobada de Joeni Occitans e Catalans**

Redaccion
PÒNT DE REI

Eth Departament de Joenessa deth Conselh Generau, tamb era collaboracion dera Secretaria de Joenessa dera Generalitat e der Ajuntament de Vielha e Mijaran, organizèc era passada dimenjada eth Ièr. Congrès deth Conselh dera Representacion Generau dera Joenessa d'Òc, emmarcat laguens dera IVau

Trobada de Joeni Occitans e Catalans. Un corròp de joeni representatius de totes es regions d'Occitània, d'Aran e quauqui de Catalonha s' amassèren tà crear aguest organisme qu' aurà era foncion d' èster eth principau interlocutor en Occitània tamb era Administracion francesa sus ahèrs lingüistics e culturaus. Er acte inaugurau que siguec presidit peth Conselhèr de

Joenessa, Joan Estévez, se hec en Pònt de Rei e compdèc tanben damb era participacion deth Vicepresident d'Aquitània, René Ricarrère, eth President dera Associacion d'Alcaldes, Roger Lassaque, d' electes occitans atau coma d' autes personalitats d'Aran e Occitània. Estévez manifestèc qu' acuelher trobades com aguestes hè qu' era Val d'Aran sigue un punt centrau de reflexion e d' estudi

envèrs era cultura e lengua occitana. Atau madeish, dissabte passat se constituic era Assemblada Generala tamb 16 associacions representades e, ara seguida, eth Collègi de Representants, que serà format per dètz personas des quaus dues representen Aran. Dimenge passat coma darrèra fasa se creic eth Collègi Executiu que serà format per quate copresidents e un tesaure.

Enguan un totau de vint-e dus stands an participat ena IVau. Hèira d'Artesania e Alimentària. Era hèira aufric as sòns visitants tota sòrta de productes mestieraus coma mèu, òlis e vinagres, patès, hormatges, confitures, embotits, torroms, vins e licors enter d' auti.

CASTIÈRO

**Inauguren era IVau. edicion dera
Hèira d'Artesania e Alimentària**

Redaccion
VIELHA

Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, atau coma conselhèrs deth Conselh Generau e alcaldes dera Val d'Aran assistiren, eth passat dia 18 de junhsèga, ar acte d' inauguracion dera IVau. Hèira d'Artesania e Alimentària. Atau madeish es politics podèren tastar aguesti productes mestieraus

occitanocatalans e parlar damb es marchands. Per un aute costat, ena hèira tanben s' aufric demostracions de tast de vin e un cors de pastissària a cargue dera Associacion de Codinèrs d'Aran. Tanben acuelhec, en tot coïncidir enguan damb eth vint-e-cincau an deth pas deth Tour per Aran, ua exposicion de pannèus sus era ronda francesa en tot commemorar eth sòn centenari.

Es membres dera Associacion Recreatiua de Petanca de Les s'amassen en antic estudi des monges

AUÉ

Dotze ans dera Associacion de Petanca de Les

Era Associacion Recreatiua de Petanca de Les se fondèc en seteme de 1991 per vesins de Les e Bossòst, dempús de desseparar-se dera Associacion de caça e foibòl dera quau formaue part. Aguesta ei era unenca associacion de petanca qu'existís en Aran e acorròpe un centeat de sòcis. Segontes conden eth sòn President e Vicepresident, Loís Alòs e Antonio Cambronero respectiuament "es prumèrs ans sonque auíem ua caisha tà saubar es papèrs e mos amassàuem entà jogar enes pistes des banhs de Les o enes deth camp de foibòl". En Nadau deth 96, er Ajuntament de Les cedic es baishi der antic estudi des monges, ath delà de pagar-les era lum e de subvencionar-les quauque concors que se celèbre en pòble. Alòs hig "quinsevolh lòc ei bon entà jogar, ei un espòrt que depen dera persona e dera sua abili-

Victòria Garcia
Les (QUATE LÒCS)

Era Associacion organize cada an eth Trofèu de Primavera e eth de Sant Joan, qu'ath delà de fomentar era petanca atrè ath torisme

tat". Cau remarcar qu'aguesta Associacion se creèc entà poder participar en concorsi per'mor qu'ei de besonh èster federat. Es sòcis, ath delà de jogar ara petanca, tanben se di-

vertissen e passen era estona en tot hèr as cartes o ath bilhar. Era Associacion organize cada an dues pròves en Les, eth Trofèu de Primavera en mes de mai ena modalitat de dobles e eth de Sant Joan, en mes de junh, ena de tripletas. Atau madeish, ath cap der an, es dètz-e-ueit equipes federades realizen un totau de 15 gessudes, lèu totes entà França per'mor que i a mès aficion. De un auta faïçon, era petanca ei un espòrt que se pòt practicar individualment, en dobles e tripletas en un camp de sies mètres d'ample per onze de long. Es participaires an de besonh tres bòles d'acer d'enter 690 e 760 grams e d'un bochon de husta. Atau madeish, un concorsant lance eth bochon çò mès luenh possible e es auti an de sajar d'apropar-i es bòles en tot somar punts. Guanhe qui abantes arrenh tretze punts.

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Bèsties

Hè quauqui ans en un pòble aranés presenciè un espectacle dantesc. En ua casa s'entenien es crits d'ua hemna en castelhan que demanaue socors pr'amor qu'eth sòn òme la flocaue. Tanben se sentien es crits der òme en tot insultar-la e dider-li que l'anaue a aucir. Dehòra dera casa un corròp de persones en tot guardar en direccion tara casa sense hèr arren. Me venguec tath cap de telefonar as Mossos d'Esquadra e ara Guàrdia Civil (èren aqueri temps enes qu'encara non se sabie massa de qui ère era competència). Es uns non vengueren e es auti arribèren ath cap d'un certan temps pendent eth quau non deishèrem de sènter es crits de planh dera hemna. Quan arribèren era hemna madeish les manèc que se n'anèssen per'mor que non passauè arren. Quauqui vesins que guardauen dideren qu'ère ua situacion correnta en aquera casa e qu'era violència sè manifestaue tanben damb es mainatges dera pareilha. N'è coneishut d'outes de situacions semblantes e de hemnes araneses que se passegen damb era mòstra des patacs des sòns òmes (tanben coneishi bèth òme matractat). Agustes actituds acostumen a non auer fin e auancen en sòn dramatisme se non se met ua distància entre es protagonistes. En tot cas, m'a estonat er informe dera Fundaciòn Mujeres que ditz qu'eth nombre de hemnes mòrtas pes sues parelhas s'a duplicat enes darrèrs quate ans en Estat. En Catalonha se n'an produsit 45. En estat Espanhòu 315 e era tendència ei ara nauta. Se jamès i auie auut tantes politiques de proteccion tàs hemnes matractades coma ena actualitat, e tot e atau se multipliquen es cassi d'omicidi, e d'assassinat, calerie demanar-se quina ei era forma de controlhar e engabiar ad agustes bèsties. Es animaus tara bòrda e tath corrau.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRÉSIDÈNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

